

spekt for Retten, end hvis den er lukket inde i smaa, snavsede Hummere, hvor der ikke er fornødent Lys og Luft. Men naar man ikke har Raad, kan man ogsaa nøjes med mindre. Jeg har set en af de pragtfuldste Retsbygninger i Verden, den i Bryssel, og det imponerede mig, at man der ofrede saa meget paa den Side af Retsplejen og havde Forstaaelsen af, at det ogsaa gjaldt om, at Retten havde store og værdige Omgivelser. Retsbygningen i Bryssel har, saa vidt jeg erindrer, kostet 75 Mill. Francs. Man vil deraf se, hvad et lille Land som Belgien vil ofre paa dette Omraade, og det synes jeg er priseligt; men naar man ikke har Raad, skal jeg, som sagt, være med til at nøjes med mindre, naar vi derved kan faa Lovforslaget ført igennem.

Det Lovforslag, den højtærede Justitsminister har fremsat, forekommer mig i alle Henseender betydeligt bedre end det, Justitsminister Bülow fremsatte i Fjor, og da Udgifterne i Virkeligheden ikke vil blive større, ser jeg ikke rettere, end at vi alle bør være tilfredse med det. Jeg tror ikke, den Indvending, som det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) anførte, har saa forfærdelig meget paa sig, den nemlig, at det skulde være en Ulempe at have Byretten og Landsretten adskilte. Det er i hvert Fald en Ulempe, man nok vil kunne komme udover. Jeg er ogsaa af den Mening, at det vil være muligt her at indrette fuldt tilfredsstillende Lokaler for Landsretten. Det er nok muligt, at der skal være flere Afdelinger, saa at det maaske neppe vil kunne lade sig gøre at forbeholde denne Sal, som den er nu, i sin fulde Udstrækning til en enkelt Afdeling af Landsretten. Men jeg mener for øvrigt, at den er for stor og meget vel kunde indrettes til to Retssale; hvis det viser sig nødvendigt at have flere Afdelinger, er der jo Lokaler nok her i Bygningen. Jeg finder altsaa Forslaget til Ordning af Lokalespørgsmaalet i alle Henseender fortræffeligt, og jeg vil anbefale, at man slutter sig dertil.

Hvad angaar Lovforslaget om Udgifterne ved Strafferetsplejen, er det Resultat, den højtærede Justitsminister er kommet til, meget smukt, idet der kun bliver Tale om en ringe Forøgelse af Udgiften — lidt over 1 Mill. Kr. Det er en billig Pris for en virkelig tidssvarende Ordning af vor Retspleje, og det er ikke uoverkommeligt at ofre det Beløb for at komme bort fra det bestaaende forældede System. I Vir-

keligheden er Forøgelsen paa Grund af Anklageprocessens Gennemførelse kun 227,000 Kr., en Sum, man efter min Mening ikke bør hæfte sig ved. Jeg tror ogsaa, Beregningen vil slaa til; jeg savner naturligvis indgaaende Kendskab dertil, men jeg skulde tro, den er rigtig, og naar vi da faar noget virkelig godt, synes jeg, man skal slutte sig til Forslaget.

Lovforslaget om Retsafgifter i Domsager indeholder jo en forholdsvis ikke ringe Forøgelse af Befolkningens Byrder, idet Gebyrerne forhøjes. Efter Undersøgelser, der blev foretaget i sidste Rigsdagssamling, drejer det sig om en Forøgelse paa ca. 170,000 Kr., og det kan jo siges at være en ikke ringe Sum. Men naar man paa den anden Side opnaar en Retsplejeordning, som vækker Tilfredshed, synes jeg dog ikke, Udgiften er særlig stor. Jeg kunde tænke mig, hvad jeg ogsaa fremdrog i Fjor, at man nedsatte Gebyrerne for adskillige mindre Retssager eller maaske lod dem helt bortfalde. I Tyendesager er det f. Eks. ofte saaledes, at et Tyende, som skal søge sin Ret overfor Husbonden, mangler Penge til Udlæg af det første Gebyr til Retten, og uden det vil vedkommende ikke kunne faa sin Ret. Man burde maaske derfor i højere Grad give Gebyrfrihed i saadanne mindre Sager.

Mange vil vistnok synes, at de Lønninger, der foreslaas til Dommerne, er høje, men jeg tror ikke, der er synderligt at gøre derved. Dommerstanden er nu en Gang en Stand, som skal staa økonomisk fuldstændig uafhængig af Omverdenen; hvis den ikke gør det, mener jeg ikke, den er i Stand til at varetage sin Gerning paa den Maade, den skulde, saa er den ikke i Stand til at skabe den Tillid til Retsafgørelsernes Retfærdighed, som der bør være. Det forbydes jo ogsaa Dommerne at have Bierhverv, fast Bierhverv i alt Fald, og naar man gør det, synes jeg ikke, der er synderligt at sige til Forslaget om disse Lønninger. Det er i alt væsentligt de samme, som blev foreslaaet i Fjor, og da erklærede Lønningsudvalget paa Foranledning af vedkommende Udvalg, at det for sit Vedkommende kunde slutte sig til de foreslaaede Lønninger.

Hertil skal jeg paa nærværende Tidspunkt indskrænke mig. Jeg vil paa ny udtale Haabet om, at Lovforslagene maa faa en blid Behandling saavel her i Tinget som i det andet Ting. Forholdene er efter min Mening saaledes, at man kan have Haab om at gennemføre Lovforslagene i den Skikkelse, hvori de er fremsatte, eller i